

САНА ОЛОХ

Х А Ъ Ы А Т
1931 СЫЛ АЛТЫННЬЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

ССКП ЧУРАПЧЫТЛААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ
ДЕПУТАТТАР ОРОНУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 96 (6701).

1988 снл. Атырдах ийын 11 күнэ

Сыаната
3 харчы.

ОБЩЕСТВЕННАЯ СҮӨНҮГЭ—ИЧИГЭС КЫСТЫГЫ, ТОТООЙУ АҢЫЛЫГЫ!

КЫҢЫНҢЫГА БЭЛЭМ ХАЙДАБЫЙ?

Сайынгы куйаастар тохтоонор, кинээтин лаппа сөрүүн түһэр, түүнүн тымныталыыр буолан эрэр. Сотору хайыггарынан хаарыан, тымны тыаһынан сууту үрэн кыһын обургу тийиэх келиэ. Онуоха толору бэлэмнээх көрсүү соруга турар. Общественай сүөһү кыстыгар бэлэмнэни хаа-мытын туһунан биини корреспондент П. В. Колодезников ийытытыгар телефонунан маанин эппиэттэтиллэр.

С. И. Яковлев, ОАПХ
кылаабынай зоотехника:

—Быйыл 17 тыһыан-ча сүөһүнү, 102 хотону-нан кыстатыахпыт. Былы-рынныкы кыстыгы Субу-руускай аатынан совхоз үчүгэй бэлэмнээх көрсү-бүтэ. Ол курдук балаһан ийын 5 күнүгэр дээрэ, өрөмүөн үлэтин бүтэрэн, кыстыкка тэрээһиннээх-тин киирбитэ, үүт ыамы кыстыкка киирингэ тү-һэрбэтэ. Быйыл хотон-нор өрөмүөнүн хайа-ларыттан да эрдэ «Мыл-дабайы» совхоз Соло-ментаабы отделеһета садалаата. Киһилэр 21 киһини өрөмүөнү ту-руордулар. Балаһан ийын 5 күнүгэр дээрэ 5 хото-ну кыстыкка бэлэм онго-ру сорунтаахтар.

К. Ф. Окочешников,
Сыланг
отделениетын
управляющайа:

—Кыстыкка бэлэмнэни

делениелартан эгнн көр-дөнөн көрдүбүт да бул-батыбыт. Саатар уопут баара буоллар, биһир эмэ күн эрэмнэни уларсан ха-йыттарыа этибит.

Ф. Н. Гоголев, Чыап-пара
отделениетын рабо-чайа, өрөмүөн үлэһитэ.

—Биһиги хотон өрө-мүөнүгэр төрдүө буолан от ийын 1 күнүгүн үлэ-лиһит. Старшайбыт—Ванша Алексей Семено-вич. Толус ферматыгар икки хотону муосталаа-тыбыт. Үүнэн турар ма-һы көрдөн киллэрэн бы-лыргылы суоран нэнэ-лэтэбит. Санаан көр, 90 м усталаах хотонго 4 нэнэни төһө мас нии-риһи. Бу хотоннор на-пительнай өрөмүөнүн сотору бүтэрэн, Алаас ферматыгар борсоннор кыстык хотоннорун са-гардан тутуохпут. Дол-борунтары онорууга ал-бах хайытылыбыт мас наада буолуо. Пилорам-штарбыт Горнайтан аны уонча хонугунан кэ-лэллэрин күүтэбит. Оч-чого эрэ өрөмүөнү бол-доһор бүтэрэр балаһан-кылаахпыт.

В. М. Монастырев,

Болтоно
отделениетын
управляющайа:

—Кыстыкка киирингэ хотоннору бэлэмнээн эрэ-бит. «Эрчим» комплекса 3 киһилээх Ревин Михаил биргээдэтэ өрөмүөн ба-ры үлэтин ытар. Бу күнүгэрэ Нерюнгри куо-раттан 25 үлэһити—шеф-тээхтэрбитин күүтэбит. Киһилэртэн 5 киһини «Наскиа» хотон өрөмү-өнүгэр туруоруохпут. Кор-модек үлэһиттэрэ үлэһир сирдэрин бэйэлэрин күүс-тэринэн өрөмүөннөхтөрө.

В. М. Попов, Марала-йы
отделениетын сүөһү
иниһитигэр биригээдирэ:

—Отделениета И. И. Сивцев биригээдирдэх 9 үлэһиттэх тутуу бири-гээдэтэ Тобуруонгэ ыан-нык турар хотонун өрө-мүөнүүр. П. Е. Пермя-ков салайааччылаах пен-сионердар биригээдэлэрэ бэйэтин инициативатынан субан сүөһү турар хото-ну өрөмүөннээн бүтэрдэ. Уу Огустаахха агро-пром холбоһугуттан шеф-тээхтэрбит 5 киһи кэлэн атырдах ийын 5 күнү-төн шаннык турар хото-нугар үлэлээн эрэллэр. Биригээдирдэрэ—А. Т. Бурдуков.

Өрөмүөнүгэ — шефтээхтэр (Фотоинформация)

Оттоохун курдук был-лаатылар. Ол эрээри үлэ-дьяһыктаах хампаанньаны таһаарылаахтын ымытыл сэрэх общественнай сүөһү ларыгар хотон тула мун-ичиэс кыстыгы тэрийин ньууллубут ноһуом ыара-бопуруоһа турар. Бы-хаттары үөскөннүт. Былгы сайынгы буһуу-—Бийиги балаһан-лаах хагылаах үлэһит ийын 1 күнүгэр хотон түмүктөрдөх буолуута өрөмүөнү бүтэрэр баһи-кыстык хотоннору нэм-лаахпыт. Үлэ албах. Ва-гэр өрөмүөннэһинтэн, Яаттан тутулуктаабы ба-реконструкциялааһынан, Сов-механизациялааһынан ту-тулуктаах.

Бу эппиэттээх үлэҥэ Субуруускай аатынан сов-хоз Болтонотоогу отде-лениетын шефтээхтэрэ—

Маһы таһастыыр комби-нат рабочайдара Ревин Михаил Иванович, Ан-дреев Сергей Кириллович, уонна Александр Буту-зов туруорулунулар. Ки-һилэр «Эрчим» хотон муостатын көтүрдүлэр, тиирэн хаалбыт муоста баалкыларын көнөртөө-түлэр, сыттыан хаалбыт эрчим мастарын уларыта-

СЕМЕН ПОПОВ,
бй. аналл. корр.

Снимокка: өрөмүөннээч-чилэр М. И. Ревин, С. К. Андреев.

П. Окочешников фотота.

Бары бүттүүн турунан

Арыылаах отделение-тын кыстык хотоннорун өрөмүөннэһингэ И. П. Харитонов биригээдэтэ — 3 улахан киһи, 10 оскуо-ла өбөтө үлэһиттэр.

Киһилэр үс кыстык хо-тоннор күүрэлэрин хаһа-ларын тутууну атырдах ийын 8 күнүгүн садала-тылар. Биригээдэтэ үө-рөнөөччилэр күүс-көмө буо-

К. БЕЛЯЕВ.

КИМ ТӨҥӨНҮҮ ҮЛЭЛЭЭТЭ?

Атырдах ийын 10 күнүгүнэ туругуна (тоннаан)

ТЭРИЛТЭДЭР	О т		Дулда	
	былаан	туола	былаан	туола
Госстрат	6	—	32	—
Редакция, типография	2	2	20	—
Коммунальнай управление	50	20	200	—
Интернат-оскуола	30	—	120	—
Оронуоннаабы балыһа, тубдиспансер, аптека, санэпидстанция	20	45	500	—
Маһы таһастыыр комбинат	20	84	160	—
Авиапорт, метеостанция	5	2	20	—
Адыс ылаастаах оскуола	6	—	25	—
Милиция, нарсуд, прокуратура	20	—	150	50
Баһаарынай чаас	10	—	90	50
ССКП, ЫВСЛКС райкомнара	10	1,5	120	55
Лесхоз	30	30	150	—
ОАПХ аппарата, ветстанция	35	8	120	35
«Якуткоммунаэнерго»	20	10	80	10
Лесопункт	20	—	130	—
Эт-үүт комбината	10	10	100	50
Өрөмүөнүүр-техническэй предприятие, Агробани	3	13	210	50
Чурапчы орто оскуолата	25	—	80	—
Сиббос узала	23	—	70	20
ЛТЦ	10	—	30	—
Суолу тутар-өрөмүөнүүр участка	30	—	100	40
«Агропромэнерго»	30	—	50	—
Олоһу-дьаһабы хааччылар управление	45	—	250	—
ДАЭС	10	—	30	—
Сетевой участка	10	—	20	—
Райпотребсоюз	55	6	150	—

«Агропромхимия»
«Якутмелноводострой»
Сингирдэр системалары көрөр-харайар управление
«Якутагропромстрой»
«Агроснаб»
Районо
Культура отдела
Киносеть
Райсовет, сельсовет
Барыта

20
30
3
50
5
15
20
35
30
763
60
30
—
38
—
—
—
10
50
50
40
389,5
200
100
10
250
17
50
50
50
80
3931
757

Атырдах ийын 10 кү-нүгүнэ туругуна күүх маассаны бэлэмнэһингэ тэрилтэлэргэ тизирдилли-бит сорудах 51 быры-һыана, оттон дулданы ба-лэмнэһингэ баара эрэ 20 бырыһыан толорулу-нулар. Былырын бу кэмнэ тэрилтэлэринэн 2516 тонна дулда бэлэм-нэммит эбит буоллаһына, быйыл баара эрэ 757

тонна бэлэмнэни. Быйыл бу күнүгүнэ туругуна совхозтарга былырын-гытааһар 3000 тоннаан адыһах комбикорм кэл-лэ. От быйыл да көмчү буолар турутуһа, онон бу итэбэһи сүһүнүн дулданы толорулуохтаа-хпыт. Былырын кыстык-ка барыта 10000 тонна дулданы софотуопкалаа-быт эбит буоллахпытна, тымна үктэһэхпит.

Совхоз бастыһынара

Атырдах ийын 8 кү-нүгүнэ туругуна «Мыл-дабайы» совхоз оттоо-луктаах графигын 1250 тонна онугар 1400 тон-на оту софотуопкалаан аһары толорон иһэр. Уопсай ситиһингэ бас-тыг үлэлээх ээһолор төһүү буолдулар. Ол итэһин бириэмийэлэ-курдук, Семен Терентье-

вич Николаев 7 киһилээх ээһолор 450 тонна оту кэбизэн бэлэмнэһит кииринин 100 тоннаан күүһарда, оттон Дмитрий Михайлович Ноевтаах 170 тонна онугар 200 тонна оту бэлэмнэтиллэр. Чу-луу коллективтар 20-тин итэһин бириэмийэлэ-нилэр.

А. ЕФИМОВ.

СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЯ КУОТАЛАНЫЫ

■ **ЫНАХТАН**—1500 кг ИТЭБЭНЭ СУОХ ҮҮТ Ү!

Фермалар	Коллектив старшайга	Ймәх ахсааны	1 фер. ынахтан 7 ыйга			Экспонентлар
			былган	мәгнә	%	
Карл Маркс аатынан совхоз:						
«Төңүргәстәэх»						
Субуруускай аатынан совхоз:	Барашикова Т. Н.	180	1027	814	79,2	Пойон В. Е.
«Сардага» — Болтоно	Павлуцкай Е. В.	126	955	1038	108,7	Васильева А. А.
«Искра» — Хатылы	Филиппова Л. Н.	117	943	873	88,2	Федорова В. А.
«Толон» — Хатылы	Захарова О. Е.	74	880	972	110,4	Барашикова Л. Д.
«Бәдәрәт» — Хатылы	Крилошанина А. Д.	60	1013	1105	109,1	Федоров З. Н.
Эрих Эрнст аатынан совхоз:						
«Унун Алаас» — Хонтово	Софронова И. Е.	214	877	1188	135,5	Филиппов А. Е.
«Кырыс» — Хадаар	Степанова В. А.	72	902	825	91,5	Субботин А. С.
«Кууфума I» — Хадаар	Герасимов С. С.	106	889	851	95,7	Накитин С. И.
«Сыркыс» — Хайахсыт	Новгородова Л. Н.	124	1017	1048	103	Филиппов И. И.
«Үнгөлә» — Хайахсыт	Андросова Т. И.	132	768	740	96,3	Сысолов Г. М.
«Маарыкчаан I» — Чакыр	Филиппова Н. Н.	162	880	969	110,1	Адамов Г. И.
«Чурапчы» совхоз:						
«Илгә» — Сылаг	Макарова А. Е.	90	946	743	78,5	Алексеев В. В.
«Молодежная» — Сылаг	Дьяковская А. Е.	90	873	885	78,5	Андросов И. М.
«Сарыал» — Сылаг	Филиппов Я. Д.	93	1148	1117	97,3	Аммосов И. Н.
«Бәзә» — Сылаг	Красильникова Е. И.	162	939	832	88,6	Новгородов В. И.
«Эрәмчи» — Киләткә	Поталов А. И.	100	937	712	76	Птицына А. С.
«Дулуур» — Киләткә	Борисов Г. Г.	100	1098	816	74,3	Осорокова Е. Е.
Бәдәрәт — Киләткә	Игнатьев П. И.	30	937	833	88,9	Посельская В. Ф.
«Дулуур» — Арыылаах	Иванов М. И.	77	1221	981	80,3	Арыянов В. В.
«Чәпир» — Арыылаах	Григорьева Г. Г.	107	1104	830	75,2	Васильев Е. Е.
«Кәзилә» — Арыылаах	Хонотова М. М.	80	828	592	71,5	Шестаков Н. Н.
«Түйә» — Түйә	Белиева Н. И.	115	925	798	86,3	Борисов Е. А.

Сайыдыкка үүтү ыайып
инки ыйа түмүнтөнүз.
Оройуон совхозтара сыл
7 ыйыгар үүтү государ-
ствога туттарыыга 418
тонна иэтсөөх үлүлээн
көллүлэр. ССКП уоба-
ластаабы комитетын биир
ывахтан 1500 кг итэ-
бэ суох үүтү ыырга хаа-
тымылаах коллентивтарга
мыгырыта фермаларга
дьялнээхтин: өлөммөккө
дьяллатынан устар. Бу
үлүбэ парткомнар секре-
тардара сирэй эппиэтине-
ли сүтэ илалтар. Холо-
бур, Кара Маркс аатын-
ан совхоз үүтү ыайып
7 мидаах былаанын баа-
ра-суога 78,3 бырыһыан

толордо. Саамгай элнэг-
тээх сайынгыг мадрга
бу сонхон 31 мянгам
сыттыган 32-гэ уонпуска-
да олоор. Ол курдук,
хаалыылаах «Тенүгэ-
стээх» ферма коллектива
олорчу ооскуода оолору-
нан солбулуна. Бу күн
нарга быйыл онуһу бүтэр-
бит 6 ого сака дуогабар
түһэрсэн үлэни табыс-
тылар.

«Чуранчы» совхоз 11 хаалмылаах коллективыттан ким да булзанын толорбото. ССКП райкомун биоротун уураабынан сынырыллыбыт оройуон эппинэтээх салайар үлэ

битсэрэ бу коллективтар-
га дьайынталаах кэми-
нэ оһорботулар. Сорох са-
лапааччылар сыһыарыл-
лыбыт коллективтарыгар
быһрде да сылдан үлэ-
ни-хамнаһы билсэрэ ма-
далааһыннан аахпатылар.
ССКП обкомун ынырыл-
тыгыгар манньа сыһыан
кэмин да астыннарбат.

Бу улэсэ балачча тэрэһинниэхэтик, эппинэт-тээхтик Субуруускай аатынан совхоз (партком секретара У. Н. Атласова) сыһыһаһаар. «Икра» коллектигтан уратылар (эппинэттэх В. А. Федорова) ый айы сору-

дахтарын эрш-дэхси толорон хаалмыдаахтар ахсааннарыттан тахсар туруктаннхлар. Манна дагдан Эрлийн Эрисинин аатынан сонхон (партном секретара С. Н. Нидитин) канинин ырга биллэр-костер хамсааһыны та-наарбытын бэлэтиэххэ наада. Ол курдуу 6 кол-лективтан 3-һэ хаалмы-даахтар ахсааннарыттан тахсар суолга киирби-тин, отгон үстөрэ ити дүрбингэ олох чугаһа-быттарын бэлэтиэххэ сон. Ити холобурдар үүтү ыаһыны үрдэтингэ эиэс-тэлэргэ ыахтар баала-рын туоһулуудлар.

лудут дэмэ олох сага нур-
дук дээргэвэр! Итиняан
нирбэ-таарба үлэлэр, бэл-
лэн турар, элбэх сыраны,
дүүнхүрү, сатабыны эр-
бэллэр, Отгон Г. А. Пес-
терев биригээдэтин дьо-
но болуутунууык идэтин
эрэ байхылаабатахтар. Ки-
нилэр өссө бэртээхий бө-
төннүн эбиттэр: 230 м
устанлаах тротуары бетон-
набыттар. Гравий та-
нымытыгар үлэнтитэр бө-
йүлэрэ сылдыбыттар.
Агардас онко 400 үлэ
чаанын сүүтэрбиттэр. Ол
да буоллар өрөмүөннүүр
дыналарын болдообор түү-
тэрэр турунтаммыттар.

—Иги үзэлэртэ бары-
тыгар тордүү боолан сь-
рыттыбыт. Түүрт ыйга
74 тьн. солк. үлэни то-
дордубут,—диги нэснир
биргэдэнир Гаврил Алек-
сандрович. Корэрбүт кур-
дук, биргээдэ хас бир-
дин чинэинэ 20-лиг тьн.
үлэни оморбут. Тутар,
хааччылар, промышлен-
най тэрилтэлэр социалис-
тической куоталаһыла-
рыгар уураждение номнуу
хаймс да сьлыи инийки
күөгсэ сьдылар. Быйыл-
гы сьл агардаары түмү-
гүнни элиа. Бу кэн уста-
тыгар бьлайнаах 227
тьн. онигур 265,4 тьн.
солк. үлэ онгоһулунна.
Машаха Пестерев бирг-
сөөдгэ килдэрбит мьла-
та, биллэн тууар, кьрата
сьох.

— Урут наар хаалсны
лаахтар ортолоругар сэл-
дэрбыт. Тийнхмээт ту-
гыммэт бийнги буоларбыт,
арвас төрүтэлэргэ гы!
һыанчачан иэснэ киирэр-
быт. Выйытаттан ыла
иһа-күүһа суох үлэлээн
иһэбит. Сотору кэминэн
байа байаи үбүлэнити-
гэр киирэхит, — диир
профном председателэ Д.
Д. Яковлев. Дьэ, итинни
үлгө ситини төрдө туох-
ха сытарый? «Вастатан
туран, үлэ дьысипилин-
нэтин бөөрүтүү Сотору
сотору үлэллэр минстэ-
лэргэ тийин бэрэбиэркэ-
лэри ытыабыт. Олор тү-
мүнтэргэ тута коллектив

—Вийнгийн олох-дяхах өгөгтүний хаачмынгар производственной управ-ление явца тутуулары ытгар биргээдэлэрин кытта социалистическай-дым нуоталаһыннаралла-ра буоллар дээн бада-даххын Кэлиг сыйларга оровхон нуоталаһымыгар кыгыннарбат буолбуттара хомотолоох. Урут салга биргээдэ хас бирдин кинигитэр 25-тин тый. солк, үлэни голорон чөм-пионнуур этибит,—дээн санаатын этэр Гаврил Александрович. Итгэн туһааннаах үлэнигээр учууттуохтара дээн эр-энибит.

Управление үзлэнтгэрэ билигнн сэтгэ бэлэххэ хайдан нүрхтгөхэллэр. Бишртэн бишр үчүгэйдик үзлэниллэр. Гостиница үзлэнтгэрэ сүүл анарыгар 12,8 тнх. солк. үбүр киллэрдилэр, санитарнай ырааһырдымга 12,3 тнх. солк. үлэ мытылынына... Өрөмүөнүүттэр эмнэ куоталаһыкны баһылмаан-коһулээн иналлэр. Дьлэ өрөмүөнүүттэн бүтхөктөрүнэ бөһүдэлти тулсаран оһорууга ылысхалара. Пестеревтээн тротуар бегоннааһына, муоста ту-гуута, штакетник оһоруута миниллэригар күүтэр. Итинн таһынан суол бэ-лиэлэрин оһордууга 11 тнх. солк. үлэни ы-мтыахтара, Пестерев дьо-нуу—Н. Н. Захаровы, М. М. Бараксановы, Н. Сна-цевн киһи эрэнэр дьоно-ро. Кинилэр бары даһаны тустаах участактарыгар суктэриллийат аһиэтинэ-ни ойдүүлэр.

— Аппарат салайар
үлэйтэртэргэр эрэ буол-
бакна, орто сүһүөх сала-
йар кадрдарга, биригэ-
дэнирдэргэ производствоты
ны быһаччы салайааллары-
гар кыах бэрилээр, —
дээр биригэдьинр. Ити
кыагы толору туһанарга
биригээдэээ кыһаналлар.

Л. УНАРОВА.

ПЕСТЕРЕВ БИРИГЭЭДЭТИГЭР

◆ИННИКИ КҮӨННЭ ИБЭЭЧЧИЛЭР◆

Анатолий Васильевич Гуляевы, дийз-уот, ном-мугалынай хаһайыстыба уурааппенетын начальнигы, порсон багтыг үлэһиттэрин туоһулаһыштыгыгар туох да саарбада суохтук, арыллыахтык: «Пестерев биригээдэтэ», — дьибитэ. Бииһи киинлэри Ярославскай уулуосада турар 12 квартира-лаах олорор дьлөгө үлэһини сырыттаахтарына көрүстүбүт уонна начальниги хайбааһына олохтообун итэҕэйдийбит. «Алта квартира муостатын өрөмүөн-изэтибит, буор куутубуу, аһылаатын уларыттыбыт», — дьһаллар үлэһиттэр. Киинлэр өссө дьлөһи тавыттан эһэһэйдэн баран кырааскалаабыттар. Чы-дүүдүтөр таһаарыллаллар. Социалистическай муоталаһына усулуобуйатын үлэ көдүүһүтэр сабыдыаллаах гына толкуйдаан өкүрдүбүт. Холобур, ый ахсын эриэ-дөхөн үлэ-лэһини иһин дьлөн үрдүк баал көрүллэр, буунун киллэрбиппит. Биригээдэ-рэ арыллыаһына, боро-гууллааһына, дьлссини-линиэни хэһин түбэтэлэ-рэ таһаарылыһаһына коллектив бириэмийэтэ сөтүллүүн сөп. Ол иһин үлэһиттэр бэйэ-бэйэлэрин хөитүрөөллэһиһылара күү-дүрдэ. Пестерев биригээ-дэттгэр дьлссинилинэ-баара үлэ көдүүһүн үр-дэттэ, — дьлэн салгыы кэл-сигир Дмитрий, Дмитрие-вич.

СЫЛ АНГАРДААҢЫ КУОТАЛАҢЫ ТҮМҮНТЭРЭ

Оройуон совхозтарын, биригдилээн ула коллективтарын икки ардыларыгар элбигиһиллэр социалистическай куоталаһыны сыл агардаагы түмүгэ таһаарлыына.

Ааспыт нэм усатаа биш фурхайн ынахтан 628 кг үүт ыанмылан былав 90,6 бырыһыан толорулунна. Онон үүтү тусдарсаттоо атылаан сорудага кыһан толоруллубата — 91,4 бырыһыанга эрэ таһыстэ. Алта ий усатата 636 ынах сүөһү көнһүүнэи оло, ити ааспыт сыл туһааннаах миннээринээрдэр 89 тобонан элбэх. Төрүөһү ыһыта да кордорүүлэр бөрдө суохтар: нэһрэй деловой тахсыта 54, кулуну ыһыта 23,8 бырыһыанга тиэрдиллээ.

Үүтү государиноа
аттылаанын соруады
ороуон биір да совхоһа
толорбото. Отделение
лартан бэлнэтэмнит кир-
биһлэрин Волтого. Ча-
кыр. Түөһө, Волдугур уон-

ОАПХ совета совхозтар ички ардмаларынабы социалистический куоталаймын усудуобуата толоруллубатаймын, жиястаталары анаабата. Отгон отделениелар куотала-

чылыларыгар Төлөй өтдө-
лөннөт («Мутудай» сов-
хоз, уюулуучай А. Т.
Ноговицын) кыйылыла-
дынан тахсан, ССКП рай-
комун уюуна райсовет ис-
полкомун көбөрүлүз сый-
дар Кызыл знамятынан
нагараадаланна. Болтоно
(Субуруускый аатынан
совхоз, В. М. Монасты-
рев) икис. Болугур
(«Мындазайы», А. П.
Ефимов) үчүс миңтөлө-
ннлэр. Фермалар куо-
лачылыларыгар «Мутудай»
совхоз Толоонноову өтдө-
лөннөт («Маяк» ферма-
тын (старшай У. П. Гого-
лева) коллектива фураж-
най ынах ахсыган 1013
түү кг ыан бастаата. В.
И. Диодоров старшайдах
Кыстык Кугда бастаа-
корулуун ынаыксытта-
ра икис үчүгүл көрдөрү-
лөннлэр. Кинилэр хас

бирдин мяхтарьттан
900-түү юг урук алганы
ыллылар. Үнүс мнестан
эмгэ Волугур отделение
тын Илсгыл Кутдараа
ферматын мнннннннн
нун коллектива мнла.
Старшай—Диодора В.
И. Кинилэр мннннннн
ннн 883 кг үүтү мнннн
былаинннннн 27,7 быры
мнннннннннннннннн
днннннннннннннннн
тан бирнннннннннннн

ри «Мындабаабы» совхоз
цааныыксытара Андрей
Марков (Болугур), Алек-
сандра Иванова (Соло-
вьев) уонна Владимир
Диодоров (Болугур) ыла-
мылар, ОАПХ тэрилтэ-
рин, үлэ коллективтарын
уонна биридүүлэр үлэ-
һитэрин куоталаһыла-
рыгар түмүктөр маанык
буоллулар: «Агропром-
строй» МПМК (начальник
Н. С. Артемьев, партий-
най тэрилтэ секретара З.
Н. Сибирякова, профком
председателе Н. М. Эвер-
стов) бастаан, «Якутме-
лководстрой» ЦМК (на-
чальник П. Н. Мишкин,
партийнай тэрилтэ секре-
тара В. В. Попов, проф-
ком председателе М. В.
Сивцев) иккис миэстээн-
нилэр.

Тутааччылар биригээ-
дэлэрин куоталаһыта
таас тутууга уонна мас
тутууга диэн икки боло-
бунан ытыллына. Таас
тутууну ытааччыларга
Н. Н. Аммосов сайаар
биригээдэ сорудаһын
170 бырыһыан толорон
мас тутууга үлэлээччилэр-
гэ Д. Д. Адамов биригээ-
дэте былааным 142,7 бы-
рыһыан толороннор бас-
тааччылар.

Пилоцехтар куотала-пыыларытар К. К. Пачлов салайар 16 киһилээх биргээдэтэ кирбичинин 98,6 бырыһыан куотаран бастыгынан буолла. Лесовоз автомашына шофердарын куоталаһыларытар бастыһыар экиһэлэригэр кирбидэлэр: В. В. Гулнев, В. В. Баши, Н. К. Нустинов, А. В. Местников, И. Е. Ляткин («Агропромстрой»), Л. Д. Максимов, Д. К. Лазарев («Агропромхимия»).

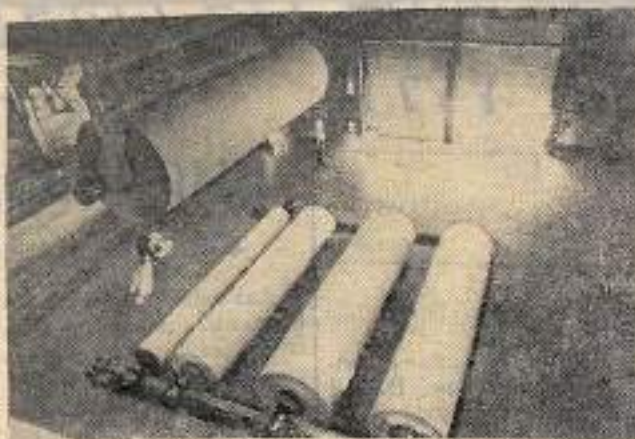
Арыз сыяктарын куоталанышларыгар Т. С. Соловьева маастардаах Муҕудайдаагы арыз сыадын коллектива арыкыны өкөрүү соруудаһын 95, сыата суох бородуунталары бөлөмнөһүн бөлөһүн 320 бырыһыан төлөһүн пманыылааһыннан таһыста.

Касторун курдук, сый
агардаады түмүктөрбиг
үөрдүбүттэр. Хаалбаг
камагэ мүлү тутулабуу-
ту ситинер туһутар рабо-
чайдары түмүкхө, кини-
лэр ле ынактарын, сата-
былларын таба туһаныа-
ха. Маныаха профсоюзар
социалистическай куот-
алаһыаы ордук далаа-
һынаах өтөрүллөрө эр-
эһилээр.

Уларыта тутууну — чолчу дьыаланан БАРЫ БУТТУУН ЫЛЫСТАХХА

Коми АССР. Тосту оҕулуллуох экономическай политика ахсааны эрэ эмпиротининэн үлүһүйэн хаачыстыбаны үтүрүтүүтэ хаалларбыт коллективтарга ыарахан баалаһынан үөскэттэ. Смыктыккар кумаарыны огорооччулара эмнэ ол курдук үлэлээбиттэрэ — ахсааны эмпиротинисттэрэ. Байыни бэйэ үбүлүннүн кытаанах реинтез лесопромышленнай комплекс коллективин бэйэлэрин тактикаларын каттаан ыратан нераллоругэр күһэйдэ — намыһах суортаах бороуукусуланы бэйэрин иһин бөдөҥ ыстаараастары төлөөһүн манан аҕай дьыала буолбатах.

Бастатан туран, комплекс подразделеннеларынаады үлэ коллективтарын советтарыгар хаачыстыба болохторо тариллаахтар. Онно комплекс бастык рабочайдар, технологтар, инженериз сулуусула предствителлэрэ интирибэттэр. Хаачыстыбаны тупсарарга туһуламмыт рационализаторскай

этиллэри олоххо индустриэ тэтимэ тосту түргэтээбитэ, госприемканы кытта деловой бииргэ үлэлээһин олохун булбута. Түмүгэ хайымы-үйө биллэр буолула — үрдүк уонна бастагы категория хаачыстыбалаах бороуукусула кээмэйэ биллэ улаатта. Государство санааһа бары көрүһүннүн толоруллар. Билигин коллектив бары кыһааныта үтүгөй хаачыстыбалаах кумаарыны огоруу кээмэйин улаатыннарарыта ууруллар. Ол биллэстэ

тэтимэ бытаан. Хаачыстыбалаах хымы үлэлээһин бу үрдүк хамнас эрэ буолбатах, бу, бастатан туран, бэйэ үлэтин астынымы, дуоһууу. Кырдыга да, эн үлэнтэн атыттар үөрөр, астынар буоллахтарына, үчүгэй буолбат дуо?

Сага экономической реформа кини факторын үрдэтингэ бастагы учурааттаах төһүүнэн буолла. Үлэнттэр тус бэйэлэрин учаастактарын иһин эрэ буолбакка, үлэ бүтэһиктээх түмүгүн иһин эмпиротинисттэрэ үрдээтэ, ааҕан-суоттан үлэллэргэ дуулууулар, бэйэлэрин экономической билиилэрин хантатыга баҕалара улаатта.

Снимокка: кумаарыны огорооч бэйэс массынааҕа: биир санаалаахтар — госприемка предствителлэ А. Поповаца уонна ОТН начальнигы солбуйааччы З. Вадина.

В. Матыцын фотота (ССТА фотохрониката).

РЕДАКЦИЯ почтатыттан

ОЛУС ХОЙУТАТЫЛЛАР

Чыппараага хайыат, сурунаал олус хойутатыллыа аҕалылар. Нэдиэлэҕэ биирдэ көтөх муһунаа тутуыт. Оттон Толоонго уон конунка биирдэ ыдаллар. Биллэн турар, муһуулуллубут почтаттан наадалаагы чолчу булан

ылар уустук, сонуннаах. Сибээс үлэнттэрэ почтаны тоҕо эрэ анал эмпиротинисттэр таспаттар. Тоҕо эмэ үс хас техникалаахтарын үрдүнэн, куоратка баран иһэр айан-ныттарынан бырактараллар. Үлэни тэрийин итин

ник «ныматта» хаачыстыбаны тупсарбата, олохтоохтор биирбэллэрин ылбата. Онон почтаны таһымы үлэтин тупсарыта сибээс оройуоннаады үлэтин салалтата атык сулууну кордун наада.

В. ЛЫТКИН.

ВРАЧ НААДА

Мырыла участковой балыһата врач суох олохтута иһин сыл буолла. Кини бэйэһинизин билигин фельдшер Е. И. Чичигинарова толорор. Биир фельдшерит быйыл кыһык пенсияга барбыта. Балыһага үлэһит иһин тийибэт буолан, ыары-

бахтар олус арайдыллар. Саатар, телефонуна сибээс, транспортуна хаачыһымы молотуллэһынар дьонго суһал көмөнү огорууга ыарахаттар уоскуу сырыттылар. Оттон Мындаагады участковой балыһатыгар баар «Суһал көмө» автомашинага

уматык тийибэт аатыран, туһалаабыта ахсааннаах.

Сотурутаадыта Хахылааха сага отделение аһылдыгытын даҕаны сибээстээн Мырыла врач аһаара наада буолла. Ону оройуоннаады кини балыһа салалтата тух дин санамыры?

Е. ЕГАСОВ.

КЫҤАМНЫЫЛААХ ЭМЧИТ

А. П. Илларионова Дригизэди участковой балыһага үлэлээбитэ үһүс сылыгар барда. Бу кэм устатыгар эдэр эмчит бириэмэни аахсыбакка, дуулуурдаахтык үлэлээн, дьон махтамы ылла. Кини арҕана ыарылаахтар

ры кээмийтэн кээмийэр ытыран, барыбаркэллэр, хайдах туруктаахтарын мэдди билэ-көрө, интириһиргин сылдыар. Сага ылдыбыттары дьаһыһан туран эмтиир, ол иһин ыарымы олохсуһан хаалаатын ситиһэр. Ыарахан

үлэҕэ сылдыаччылар доубууларын туругун интэстэтир тийибэн барыбаркэллэр.

Оҕоҕо, кырдыаҕа сага аламаады сыманнаах эмчит үлэтир-хаснаһытар өссө улахан ситиһиллэн баҕарабыт.

Т. СОКОЛЬНИКОВ.

МАХТАНАБЫТ

Билигин үс аҕы наһыллук — Арылаах, Мындаагады, Чурапчы — олохтоохторун, тус туслаа дуоһуу быйыл кыһык биир кыһаҕа холбообута. Оройуоннаады кини балыһа хирургическай отделениегар үһүс бииргэ бэрт уустук операцияны аас-

тыппыт. Тымыр көмүһүннүн эрэйдэнэр дьону үһүсүмүтүн хирург Б. Т. Нурсафаров уонна анестезиолог Ф. М. Сидоров эмтээбиттэрэ. Урут кыһык хаампат да буола атаһытынан сымаллыбыт дьон билигин үөрэ-көтө бар дьоммут ортотугар олохтохтот. Үтүкүннээх эмчит-тэриһиттэр барда махта-

бытын тиэрдэбит.

Кинилэргэ, үрүн хаалааттаах аһылларбытыгар кытаанах доубуулаһы, үлэлэрир өссө үрдүк ситиһиллэри, тус олохторугар доубуу-соргуу баҕарабыт.

А. СЫРОМЯТНИКОВА,
А. ИННОКЕНТЬЕВА,
Т. ИВАНОВА.

Сизэр-майгы тематыгар

КЫДЬЫК

66 бырыһыаннарын суур-бэтигэр дьэри саастаахтар ылааллар. Бу эдэр дьоннон истэригэн арыгыныт буолбут төрүөттэринэн араардахха манньк: 39 бырыһыан — төрөппүттэр сабыдыалларынан, 33 бырыһыан — улахан дьону үтүктэн, оттон 25 бырыһыан — биир тэг саастаахтарын көбүтүүтүнэн, күһэйитинэн. Социологтар алгоголик төрөппүттэр оҕолоруттан 90 бырыһыан дебиһэй (ейсанаа, эч-хаан оттуһан молтох сайдылаах, интэстээх) оҕолор төрүүлэр. Кинилэр итирик олоххо-дьаһахха үөскээһин арыгы дьаатыгар интэстээх ылааллар, дьон суруһаллар.

Оҕолор 12—16 саастарыгар, оҕуолаага үөрөнө сылдыар кээмийэригэр, арыгыга, табахха уонна да атын дьэбэлэргэ-төбөнүкэ үөрөнөр кутталлаах (переходнай) саастара кэллэр. Бу саастарыгар оҕолор бэйэлэрин араас дьыалаҕа борообаларан көрөр, улахан дьону үтүктэр кэмнэре буолаллар. Половой сайдыы саҕаланар. Онон бу сайдыы кээмийэригэр итэһин көрүү, сэрэтин наадалаах.

Оҕолор уруок кээмийтэн биир кылааска үөрэнэллэринэн, тэг саастаахтарынан, чутас олохтор сирдэринэн көрөн тус-туслаа болохторго хайдыһан табаарыстаһаллар, оомуһуулар, аргыстаһа сылдьан арааһы интэстээлэр, сүбэлээһэллэр, көдүтүһэллэр, ис дууһаларын, интэстээһин арыһаллар, манна тэгтээхтэрин көбүстээн булсаллар, күүмуннаһаллар, уопсай интэстээһиннээхтэр. Маны баһыһыр-көһүлүүр оҕолор нэстэллэр. Бу болох ойе-санаата, сайдыыта хайдаһыттан кини хас биирдин чилиһэ тутулуотанар. Онон бу болоху кытта үлэ чолчу, сэрэхтээх буолуон наада.

Үтүс төрөппүттэр оҕолор уруоктары кээмийтэн ханна сылдыаран, кээмийи табаарыстаһарын, тугу огороһун, тугуна дьарыктанарын билбэттэр, учууталларын кытта сибээстэспэттэр.

Учууталлар ыһыт-тахтарына: «Өрүү солото суох буолар, нэлэн ыһал бөдөнөн аһыгар да оҕуолатыгар төбөнэр, ол бу бөлөмөнүнгэ, куруһуоктарга, спордарга, муһуһахтарга сылдыар ааты-

рар, ону бэйэбит билэр иннигэ», — дьэи хоруйдууллар. Дьэ, ити курдук төрөппүттэр тус бэйэлэрин эбээһинэстэрин умнан, наар оҕуолаага сонноон көһиһэллэр.

Кинилэрин, учууталлар, кылаас салайааччылар, пионер баһаатайа, комсомольскай комитет секретара, учком председатели интернат интэстээһиннээх кылааһы таһынан үөрөтөр-интэр үлэлэрин таһыма ситэтэ суох. Оҕуолаа оҕолор кинис дьылыр буоларын ситиһин ылаа-лыбат. Араас предмети, спортивнай, техническай, самодеятельнай, литературнай, политическай куруһуоктар үлэлэринэн бары оҕолору хаһан, оҕо иллэҥ кээмийэ толору наадалаах дьарыктарынан хааччыһымы ыһаллыбат.

Үсүһүнэн, оҕолору, ыччаттары үчүгэй үгэстэргэ үөрэтингэ общество бүтүүн ылса илис. Ол курдук оҕолор, ыччаттар нулууппа, стадионга, маҕаһыһыга, аара суолга, общество, дьон ортотугар үлэлэни сылдыан быдыар

дык тыллаһаллар, даһахтардалар, арыгы испит буолаллар, кыргыттары хаадыһыһаллар, сыстаһыһаллар, ардыгар аһыһаһаллар, онтон охсуһан даҕайы бараллар, учурааты көһэллэр, о. д. а. онороллор. Манньк барбах быһыһылары дьоннон ойордуһуттан көрө-көрө көрбөтөх, истэ-истэ истэбэтэ буолан хаалаллар, биир эмэ кини сэмэлээтэһинэ комолосоттор. «Кээмийэ куттанаһын, сүрдэри бэрт», — дьэи кириһэллэр.

Түмүктээн өтүгэх, бу манньк түктэри кыдыһыгар утары охсуһуу общественность бүтүүнү дьыалата буолар. Народнай депутаттар, коммунистар, профсоюзнай, комсомольскай үлэһиттэр уо. д. а. хас биирдин салайааччы, общественник кытыһахтар. Ону таба туһаннаһытына эрэ, билигин обществобит сизэр-майгытын харыһыһыт, түктэри кыдыһыттан быһаһаһыт.

П. ПАРФЕНОВ,
педагогическай үлэ ветерана.

КӨННӨРҮҮ

Хайыат бу дьыл атырдьах айы 9 к. 95 №-гэр «Пресс-книги интэриһээр» информацияга «ахсыс колонна — сиилэс угулуна, тонна; тохсус колонна — эбии аһылык бөлөмөнүн; тонна» — дьэи көннөрөн аҕаргытыгар көрдөһөбүт. Сыманы ыһыттыт хаһыат үлэһитэ П. Колодезников сэмэлэһин.

Редактор Н. Е. МАКАРОВ.

НАШ АДРЕС: 678700, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 26 «а». ТЕЛЕФОНЫ: редактор — 21.332, отделы — 21.265, общий — 21.505.

«САГА ОЛОХ» («НОВАЯ ЖИЗНЬ») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов.

Газета издается на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам. Индекс газеты 54967. Объем — 1 усл. печ. лист. Тираж — 3983 экз.